

РЕЦЕНЗІЇ

■ УДК 001.8:[130.2+7](049.32)

Hans Elbeshausen, Associate professor, University of Copenhagen, Copenhagen

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Н. М. Кушнаренко. — Харків : ХДАК, 2016. — 330 с.

У сучасному освітньо-науковому просторі бракує оригінальної навчальної літератури з культурології та мистецтвознавства, яка відповідає міжнародним вимогам сучасної дидактики вищої школи, відрізняється високим науково-теоретичним рівнем викладення матеріалу, зорієнтована на підвищення ефективності самостійної роботи студентів. Насправді проблема полягає не лише в нестачі підручників або навчальних посібників з означеного профілю, а й у дефіциті навчальної літератури з окремих важливих, пріоритетних напрямів, проблем, тем, серед яких — теоретико-методологічні та концептуальні засади культурології й мистецтвознавства.

Саме цю прогалину заповнює рецензований навчальний посібник «Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства», авторами якого є відомі українські вчені: В. М. Шейко — доктор історичних наук, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, ректор Харківської державної академії культури; Ю. П. Богуцький — доктор філософії, академік, віце-президент Національної академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України; Н. М. Кушнаренко — доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник культури України, проректор з наукової роботи Харківської державної академії культури.

Навчальний посібник вийшов друком у 2016 р. з грифом Міністерства освіти і науки України під егідою Харківської державної академії культури та Інституту культурології Національної академії мистецтв України.

Структура й, відповідно, зміст навчального посібника характеризуються логікою, широтою охоплення матеріалу, оригінальністю, надають цілісне уявлення про специфіку теоретико-методологічних,

поліпарадигмальних засад культурологічного й мистецтвознавчого знань.

Посібник містить інформаційно насичену передмову, 5 ґрунтовних розділів і 26 підрозділів, післямову, список рекомендованої літератури, запитання для самоперевірки знань до кожного розділу.

Перший розділ навчального видання присвячено розкриттю специфіки науково-дослідницької діяльності, що є актуальним, зважаючи на те, що вищі навчальні заклади є освітньо-науковими осередками, а всі учасники освітнього процесу (від студента до викладача) повинні здійснювати науково-дослідницьку діяльність, забезпечуючи системну єдність освітнього, наукового, виховного процесів.

У другому розділі посібника розглянуто особливості методології культурологічного дослідження.

Третій розділ сфокусований на висвітленні загальних теоретико-методологічних основ дослідження різних видів мистецтва.

У четвертому розділі розкрито методологію, зміст загальнонаукових і спеціальних підходів та методів музикознавчого дослідження.

У п'ятому розділі охарактеризовано самобутні наукові школи культурологічного й мистецького спрямувань.

Отже, на основі ретельного контент-аналізу наукового доробку автори навчального посібника успішно виокремили найголовніші сучасні парадигми теоретико-методологічного осмислення гуманітарних наук узагалі та культурологічно-мистецького спрямування зокрема.

У цьому сенсі слід особливо відзначити наукову сміливість авторів наукового посібника, котрі фактично здійснили першу спробу систематизувати й подати в дидактично виваженій формі набутий теоретико-методологічний арсенал культурології та мистецтвознавства за умов, коли в середовищі професіоналів усіх базових галузей не існує єдності в парадигмальному аспекті.

Навчальний посібник охоплює основні теорії, концепції, парадигми, склад, структуру загальнонаукових і спеціальних наукових принципів, підходів і методів культурологічних та мистецтвознавчих досліджень. Нетрадиційність та оригінальність авторського підходу навчального видання стосуються не лише змісту, а й внутрішньої будови розділів. Заслугове на увагу вдала спроба українських авторів з'ясувати особливості наукових шкіл культурологічного й мистецького спрямувань. Серед основних питань: загальне ставлення до проблеми наукових шкіл; науково-мистецька школа: специфіка та класифікація; виконавська школа, її специфічні ознаки; особливості авторської й режисерської шкіл. Цей розділ навчального посібника обсягом майже 40 сторінок містить ексклюзивний матеріал.

Про високу якість цього освітньо-наукового продукту свідчать не лише зміст, логічна структура, мова викладу, поліграфічне оформлення, а й такий сучасний дидактичний засіб, як запитання для самоперевірки знань.

Загалом навчальний посібник «Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства» є ґрунтовним навчальним виданням нового покоління, яке містить як усталені положення, так і цілком оригінальні, нетрадиційні підходи щодо осмислення теоретико-методологічних і концепційних засад культурології й мистецтвознавства і може бути цікавим не тільки в Україні, але й інших державах за умови перекладу на англійську мову.

Надійшла до редколегії 10.08.16.